

Sygn. akt: I C 62/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 października 2014 r.

Sąd Okręgowy w Olsztynie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Maria Matyja
Protokolant:	st. sekr. sądowy Dorota Wodniak

po rozpoznaniu w dniu 13 października 2014 r. w Olsztynie

sprawy z powództwa **W. K.**

przeciwko Gminie O.

o zapłatę

I. oddala powództwo,

II. zasądza od powódki W. K.

na rzecz pozwanej Gminy O. kwotę 1800 zł (tysiąc osiemset złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu.

UZASADNIENIE

Powódka W. K. wniosła o zasądzenie od pozwanej Gminy O. kwoty 300.000,- zł tytułem odszkodowania za śmierć córki M. spowodowanej tym, że Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej nie interesował się tym, że wobec powódki i jej dzieci jest stosowna przemoc przez K. K. (1).

Na rozprawie w dniu 13 października 2014r powódka rozszerzyła powództwo do kwoty 1.000.000,-zł.

(protokół k 67, płyta CD k 70)

Pozwana Gmina O. wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki na jej rzecz należnych kosztów procesu.

W uzasadnieniu odpowiedzi na pozew wskazała, że powódka i jej rodzina od lat osiemdziesiątych ubiegłego wieku korzysta intensywnie z pomocy świadczonej i organizowanej przez MOPS. Powódka i jej niepełnosprawny syn R. otrzymują renty socjalne, obecnie w wysokości po 610, 33zł plus zasiłki pielęgnacyjne w wysokości po 150,-zł miesięcznie. Dodatkowo powódce i jej członkom rodziny przyznawane są zasiłki celowe, w tym zakup leków. Na koszt MOPS był też wykonany remont lokalu mieszkalnego w którym zamieszkuje powódka.

Pozwana przyznała, że z posiadanej wiedzy pochodzącej pracowników socjalnych mających kontakt z powódką wynika, że sytuacja życiowa powódki wobec niepełnosprawności członków rodziny nie jest łatwa, ale też i powódka swoim działaniem nie ułatwia z nią kontaktu. Pozwana przyznała też, że ma wiedzę, że w roku 211r. zmarła niepełnosprawna córka powódki M., a wobec męża powódki jest założona tzw. „niebieska karta”.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

Z dokumentacji MOPS w O. wynika , że conajmniej od 1999r. powódka i jej rodzina korzysta w różnych formach z pomocy społecznej.

T. C.pracownik socjalny MOPS w O.zeznała, że z rodzina powódki pracowała od 1999r. do 2011r. Początkowo jej wizyty w rodzinie ograniczały się do kontroli opieki na niepełnosprawnymi dziećmi powódki R.i M.. Powódka była wówczas w małżeństwie z K. K. (1)i sytuacja rodziny była stosunkowo dobra. Rodzina nie kwalifikowała się wówczas do zasiłków stałych, ale były rozpatrywane wnioski o pomoc w związku z rachunkami za prąd. Mieszkanie które zajmuje powódka wraz z rodziną jest na parterze w starej kamienicy. Składa się z dwóch pokoi, kuchni, łazienki i małego korytarzyka. Pomieszczenia są ogrzewane grzejnikami elektrycznymi. Takie ogrzewanie spowodowało pojawienie się wilgoci w mieszkaniu. W marcu 2008r. został rodzinie przyznany zasiłek na remont mieszkania (osuszenie ścian), na który tak powódka jak i jej mąż wyrazili zgodę. Prace remontowe były wykonywane przez ekipę budowlaną wskazaną przez MOPS. W czasie pracy T. C.z rodziną relacje między małżonkami uległy pogorszeniu, często dochodziło między nimi do kłótni w obecności pracownika socjalnego. Kontakty z rodziną były trudne pracownik nie był wpuszczany do mieszkania, albo był przyjmowany w korytarzyku. W okresie od kwietnia 2008r. do stycznia 2009r. niepełnosprawne dzieci powódki R.i M.zostały umieszczone w (...)na dzienny pobyt. Były tam rano zawożone transportem MOPS i przywożone po południu. MOPS miał sygnały od pracowników te Ośrodka, że córka M.przyjeżdża zaniedbana w zanieczyszczonym pampersie, łączywie przyjmuje pokarm oraz cierpi na uporczywe biegunki. Problemy te były zgłaszane powódce, w celu pójścia z córką do lekarza lub zamówienie wizyty domowej. Do rodziny została w tym okresie wprowadzona opiekunka, która miała zajmować się przygotowywaniem dzieci do pobytu w (...), ale powódka nie wyraziła zgody na zajmowanie się córką M.. Śmierć córki M.miała miejsce pod koniec pracy świadka z rodziną. W tym czasie małżonkowie K.byli już rozwiedzeni. O rozwód wystąpiła powódka. Podobne w treści są zeznania świadka K. W., która pracuje z rodziną od 2011r. Świadek również wskazywała na utrudniony kontakt z rodziną, nie wpuszczanie pracownika socjalnego do mieszkania, co najwyżej do korytarzyka. Od 2012r. rodzina jest objęta pomocą w formie specjalnych zasiłków celowych na pokrywanie kosztów energii i zakup posiłków dla trzech osób. K. K. (1)w czasie pracy świadka W.nie był objęty pomocą, w lipcu 2014r. został wyeksmitowany z mieszkania. Na wniosek powódki została założona przez Policję „niebieska karta”.

(dokumentacja MOPS w (...) tomów, zeznania świadków T. C. k 67-68, zeznania świadka K. W. k 68 odwrot , płyta CD k 70, protokół odbioru robót remontowych z 2008r. k 49, decyzja Dyrektora MOPS w sprawie zasiłku na remont k 27 odwrot., informacja z Komendy Miejskiej Policji o założeniu „niebieskiej karty k 48 odwrot, decyzja o przyznaniu zasiłku specjalnego na opłacenie energii elektrycznej z 12 czerwca 2014r. k 65-)

Powódka na poparcie swojego roszczenia przedłożyła pismo Dyrektora MOPS-u z dnia 15 listopada 2013r. dotyczące oceny sytuacji materialnej powódki, , prywatną korespondencję kierowaną przez siostrę K. K. (1) do Rodziny i brata k 29,30,32, kserokopię bliżej nieokreślonych pism urzędowych, e-maile kierowane do Rzecznika Praw Obywatelskich, MOPS , sądu cywilnego, Prezydenta Miasta O., orzeczenie o stopniu niepełnosprawności S. K. z 21 stycznia 2004, pisma Prezesa Sądu Okręgowego w Olsztynie, odpowiedź Komendy Miejskiej Policji na skargi z dnia 24 października 2012r., pismo powódki do Naczelnej Izby Lekarskiej z 15 września 2013r.

(pisma k 28, 29, 30,32,31, 38, 57 odwrot-58 , 59, 60-61, 66 , 62, 63, 64)

Sąd Okręgowy zważył:

Powództwo wniesione przez powódkę nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 2 ust 2 ustawą z dnia 12 marca 2004r, o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2013.182 ze zm.) pomoc społeczną organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie na zasadzie partnerstwa z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, Kościołem (...) i innymi kościołami, związkami wyznaniowymi oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Pomoc społeczna wspiera osoby i rodziny w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwiającym im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka (art. 3 ust 1 w/w ustawy) W szczególności pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom z powodu ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia , niepełnosprawności, długotrwałej i ciężkiej choroby, przemocy w rodzinie , bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych lub wielodzietnych (art. 7 w/w ustawy o pomocy społecznej)

Postanowienia art. 4 tejże ustawy nakładają na osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej obowiązek współdziałania w rozwiązywaniu ich trudnej sytuacji życiowej.

Zgodnie z art. 110 ust 1 ustawy o pomocy społecznej w gminach zadania pomocy społecznej wykonują jednostki organizacyjne – ośrodki pomocy społecznej.

Przenosząc powyższe na realia niniejszej sprawy wskazać, że powódka i jej rodzina od co najmniej 1999r. korzysta z różnych form pomocy społecznej. Pracownik socjalny z MOPS –u jednostki organizacyjnej Gminy O., regularnie odwiedza powódkę i jej rodzinę. Jak wynika z zeznań świadków T. C.i K. W.potwierdzonych sporządzanymi notatkami i innymi dokumentami znajdującymi w aktach MOPS współpraca z powódką i jej rodziną była i jest bardzo trudna. Pracownicy socjalni nie zawsze są wpuszczani do mieszkania, często muszą wywiad przeprowadzić w korytarzyku a notatkę z niego sporządzić kucając w nim. Powódka rezygnowała bez podania konkretnych przyczyn z takich form pomocy, jak pobyt niepełnosprawnych dzieci w (...), czy pomocy opiekuńczej w przygotowywaniu dzieci do pobytu w tym ośrodku.

Zeznaniom tych świadków jako potwierdzonych sporządzanymi notatkami i innymi dokumentami znajdującymi w aktach MOPS , logicznym i wzajemnie się uzupełniającym Sąd nie odmówił wiary.

Tak z uzasadnienia pozwu jak i pism złożonych przez powódkę nie wynika w żaden sposób, jakie konkretnie działania lub zaniechania pracowników socjalnych MOPS jako jednostki organizacyjnej Gminy realizującej zadania pomocy społecznej przyczyniły się do śmierci jej córki M..

Gdyby przyjąć, że podstawą dochodzonego przez powódkę roszczenia jest art. 417 § 1 k.c. stanowiący, że za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej ponosi odpowiedzialność Skarb Państwa lub jednostka samorządu terytorialnego lub inna osoba prawna wykonująca tę władzę z mocy prawa.

Przywołany przepis określa przesłanki odpowiedzialności deliktowej w tym przypadku jednostki samorządowej (Gminy) za szkodę wyrządzoną przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu władzy publicznej. Warunkami koniecznymi statuującymi odpowiedzialność Gminy są: fakt wystąpienia szkody, wyrządzenie tejże szkody przez działanie organu władzy publicznej oraz bezprawność działania. Pierwszą z przesłanek jest szkoda w rozumieniu art. 361 § 2 k.c. czyli obejmująca straty oraz utracone korzyści, które poszkodowany mógł osiągnąć, gdyby mu szkody nie wyrządzono. Poszkodowany może także żądać zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę w przypadkach wskazanych w ustawie. Z kolei przesłanka „niezgodności z prawem” ściśle odnosi się do naruszenia zakazów i nakazów wynikających z przepisów prawa, z wyłączeniem norm moralnych, obyczajowych, zasad współżycia społecznego, czy też odwołań do szerokiego cywilistycznego pojęcia bezprawności. Nadto, pomiędzy wyżej wymienionym zachowaniem funkcjonariuszy publicznych a szkodą lub krzywdą musi zachodzić związek przyczynowy, co oznacza, iż obowiązek naprawienia szkody obejmuje normalne następstwa zdarzenia, które szkodę wywołało (por wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 30 stycznia 2014r. VACa 790/13 LEX nr 1455551 i wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 30 stycznia 2014r. I ACa 670/13 LEX nr 1451740) .

Podkreślenia wymaga, iż ciężar wykazania powstania szkody lub krzywdy oraz jej związku przyczynowo – skutkowego z zachowaniem funkcjonariuszy publicznych spoczywa na poszkodowanym. Pozwana jednostka samorządowa (Gmina) – aby uchronić się od odpowiedzialności - musi natomiast wykazać, że jego działania były zgodne z prawem.

W realiach niniejszej sprawy powódka nie wykazała, ani faktu powstania szkody ani jej związku przyczynowo – skutkowego z zachowaniem funkcjonariusz samorządowych, w tym przypadku – pracowników socjalnych jednostki organizacyjnej Gminy – MOPS.

Mając na uwadze powyższe powództwo podlega oddaleniu.

O kosztach procesu orzeczono po myśli art. 98 k.p.c. statuującego zasadę iż koszty procesu obciążają stronę przegrywającą, w związku z art. 102 i w związku z § 6 ust 7 i rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tj. Dz. U. 2013r. poz. 490)

Okoliczność zwolnienia od kosztów sądowych nie zwalnia strony zgodnie z art. 108 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. Nr 167 poz. 1398 ze zm.) od obowiązku zwrotu kosztów procesu przeciwnikowi niezależnie bowiem od aktualnej sytuacji majątkowej powoda. Należy w tym miejscu wskazać na stanowisko wyrażone przez Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 26 listopada 2008r. II PK 585/02 (niepublikowany), że prawo do sądu nie oznacza przyzwolenia na konstruowanie wszystkich możliwych roszczeń i woluntarystyczne określanie ich wysokości. Strona winna bowiem mieć świadomość przy formułowaniu swoich roszczeń ich przełożenie na koszty postępowania w sprawie, tym bardziej, że jest kolejne powództwo którym powód dochodzi roszczeń związanych z gospodarstwem rolnym. Należne koszty zastępstwa procesowego w sprawie przy przyjęciu stawki podstawowej to kwota 7.200,-zł. Powódka nie jest stanie uiścić ich pełnej wysokości, ale mimo trudnej sytuacji majątkowej winna być przygotowana na częściowe ich pokrycie, a mianowicie w ¼ ogólnej sumy tych kosztów, i takie też koszty od niej zasądzono.